

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

Curs 2026-2027

Govern d'Andorra

SUMARI

Patrimoni	p. 3
Ciències socials	p. 6
Sostenibilitat i medi ambient	p. 16
Dies internacionals i mundials	p. 28
Ciències	p. 37

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

XERRADES
I TALLERS

Patrimoni cultural

Les Festes del foc del solstici d'estiu als Pirineus, inscrites a la Llista del patrimoni cultural immaterial de la humanitat, explicades als joves

Aquesta xerrada s'emmarca en la difusió de la cremada de falles al país, que des del 2015 són patrimoni cultural immaterial de la humanitat gràcies a la candidatura multi-nacional "Les Festes del foc del solstici d'estiu dels Pirineus", presentada conjuntament per 63 pobles d'Andorra, Aragó, Aran, Catalunya i Occitània.

La xerrada combina l'explicació oral amb els recursos multimèdia de què disposa la comunitat fallaire, ja siguin en línia o en arxius propis, amb l'objectiu de descriure d'una manera amena i visual com se celebra la festa a Andorra.

També es mostren els elements característics de la festa i la seva evolució al llarg dels darrers anys, com són les falles –tant la tradicional, elaborada amb pela de bec, com la que es crema avui en dia, feta de paper de pasta de pi, així com les falles de llum dels nens–; les capes que duen els fallaires, d'un color diferent segons el col·lectiu; o les figures i les expressions representatives de la festa, com són el fallaire major o el bateig de foc.

Finalment, s'emmarca la cremada de falles en el context pirinenc.

Albert Roig, periodista i fallaire, membre de la Taula Nacional de Fallaires de les Valls d'Andorra i de la Junta de l'Associació Fallaires d'Andorra la Vella

50 minuts
Tercer trimestre
Llengua: català

Segona ensenyança
i formació professional

A Andorra fem l'ossa

La xerrada fa un repàs a la simbologia, la història i l'evolució de la festa: comença amb el primer document escrit del qual es té coneixement i també amb el primer document gràfic, que és de principis de segle passat, i arriba fins als nostres dies.

Les Festes de l'Ossa d'Andorra, agermanades amb les Festes de l'os de l'Alt Vallespir que se celebren a Arles, Prats de Molló i Sant Llorenç de Cerdans, formen part del patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO des del novembre del 2022. El Govern d'Andorra les va incloure a l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra com a bé immaterial i han estat declarades festes d'interès cultural.

Encamp, amb el ball de l'Ossa, i Ordino, amb la farsa de L'última ossa, són les dos parròquies d'Andorra que mantenen aquesta tradició ancestral vinculada a l'estat de letargia de l'os quan entra a l'hivern i que simbolitza la relació de l'home amb la natura.

Són dos representacions populars que formen part del calendari festiu andorrà i de les quals es desconeix l'origen, però que romanen molt arrelades entre el poble. Els protagonistes de la festa representen l'Andorra agrícola i ramadera d'antany i la representació està farcida de crítica i diàlegs burlescos.

Albert Roig, periodista, estudiós de les tradicions i el patrimoni immaterial, autor de diferents treballs de recerca sobre la cultura popular i membre de l'Associació de la Cultura Popular d'Ordino

50 minuts
Llengua: català

Segona ensenyança
i formació professional

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

XERRADES
I TALLERS

Ciències socials

Els refugiats al món.

Les grans crisis migratòries actuals

En aquesta xerrada es proposa tractar el tema dels refugiats i introduir, mitjançant els diferents materials pedagògics, alguns conceptes com el desplaçament forçat, la migració (regular, irregular, econòmica i laboral), el refugiat, la demanda d'asil, la integració, l'expulsió, la no-devolució, el reassentament, el concepte de menor no acompanyat i el tràfic d'éssers humans.

El món afronta actualment diverses crisis migratòries, la més greu i mediàtica de les quals és la crisi de refugiats que fugen de la guerra civil. Andorra es va comprometre, el setembre del 2015, a acollir un grup de refugiats que van arribar al país.

Actualment Andorra acull persones provinents de Síria i d'Ucraïna.

Ministeri d'Afers Exteriors

50 minuts
Llengües: català i
francès

Segona ensenyança
i formació professional

De l'obscuritat a la llum: la història inspiradora de Nadia Ghulam

Descobreix com va transformar la seva realitat fosca i sense futur dins d'un règim repressiu a una vida de llum, esperança i determinació.

Nadia Ghulam va néixer a Kabul, a l'Afganistan, el 1985, on va passar la major part de la seva infància i adolescència abans d'abandonar el seu país el 2006. Durant la infància, va viure la guerra i va afrontar diverses adversitats, que va superar amb valentia. Actualment, viu a Catalunya, on treballa com a educadora social i activista pels drets humans.

Com a escriptora, ha publicat quatre llibres en col·laboració amb diversos coautors, com ara la novel·la *El secret del meu turbant* (Edicions 62, 2010), que va rebre el prestigiós Premi Prudenci Bertrana el 2010 i va ser molt ben valorada per la crítica nacional. Altres obres seves inclouen *Contes que em van curar* (Columna, 2014) i la segona novel·la, *La primera estrella de la nit* (Plaza & Janés, 2016). El 2021, va publicar el conte "El país dels ocells sense ales" amb l'editorial La Galera, una bella metàfora sobre la guerra i els refugiats.

El seu darrer llibre és una mirada femenina al nou Afganistan sota el govern dels talibans.

Nadia Ghulam, escriptora

50 minuts
Del 3 al 7 de maig del
2027. Llengües: català i
espanyol

Segona ensenyança
i formació professional

La força de la resiliència: sobreviure i prosperar en temps difícils

El seu darrer llibre *Somiant la pau* (Rosa dels vents, 2022) és una mirada femenina al nou Afganistan sota el govern dels talibans.

Nadia Ghulam va néixer a Kabul, a l'Afganistan, el 1985, on va passar la major part de la seva infància i adolescència abans d'abandonar el seu país el 2006. Durant la infància, va viure la guerra i va afrontar diverses adversitats, que va superar amb valentia. Actualment, viu a Catalunya, on treballa com a educadora social i activista pels drets humans.

El seu llibre, *Somiant la Pau*, és una mirada femenina al nou Afganistan sota el govern dels talibans. També ha col·laborat amb revistes i organitzacions no governamentals per a un món més just i equitatiu.

Uneix-te a aquesta inspiradora conferència sobre la resiliència en temps de dificultat. Explorarem com les persones poden superar adversitats, adaptar-se als canvis i créixer malgrat les circumstàncies més difícils. Mitjançant exemples concrets i consells pràctics, descobrirem la força interior de la resiliència i com pot ajudar-nos a superar els reptes que ens presenta la vida. Reflexionarem plegats sobre la importància de la resiliència i l'actitud lluitadora davant les adversitats.

Nadia Ghulam, escriptora

50 minuts
Del 3 al 7 de maig del
2027. Llengües: català i
espanyol

Segona ensenyança
i formació professional

Emprendre de manera socialment responsable és possible. Fem-ho!

Al llarg del taller, es debateran quines han de ser les característiques que ha de tenir un projecte d'emprenedoria social amb l'objectiu d'acabar la sessió amb una idea que, si escaigués, es pogués portar a la pràctica en el món real.

Si bé les empreses sempre busquen maximitzar el seu benefici, cada vegada més els nous emprenedors incorporen la responsabilitat social en el seu projecte des del moment zero i arriben a crear empreses socials en què els resultats no es basen ni es mesuren exclusivament en beneficis econòmics, sinó també l'impacte en la societat que els envolta.

Hi ha moltes maneres d'emprendre, també en els casos d'emprenedoria social. Durant el taller es posarà en comú què és l'emprenedoria social i quines són les diferències amb l'emprenedoria empresarial i les ONG. A través d'exemples de casos d'èxit propers, arribarem a una definició consensuada entre els participants al taller de què representa emprendre amb perspectiva social.

Mercè Miguel, tècnica
d'Androtopia, projectes amb
impacte social

50 minuts
Llengües: català i
espanyol

Segona ensenyança
i formació professional

Habitar el futur. Habitar Andorra el 2040: com garantim que tothom pugui tenir una llar?

Taller participatiu en què els alumnes imaginin com hauria de ser Andorra en el futur perquè totes les persones puguin accedir a un habitatge digne. A partir de mesures existents i noves idees proposades pels participants, es treballen possibles solucions i es prioritzen les més rellevants.

L'habitatge és un dels principals reptes socials que afronta Andorra i també una qüestió que afecta directament les expectatives de futur de les noves generacions.

Aquest programa participatiu ofereix als joves l'oportunitat de reflexionar, debatre i formular propostes sobre l'accés a l'habitatge i el dret a una llar digna.

Les escoles poden escollir fer activitats individuals o bé participar en l'itinerari complet, que culmina amb la celebració d'un Consell Jove de l'Habitatge.

Les cinc activitats del programa han estat concebudes com un itinerari educatiu i participatiu que permet als joves aproximar-se progressivament a la qüestió de l'habitatge des de perspectives complementàries.

Institut Nacional de l'Habitatge

50 minuts
Llengua: català

Segona ensenyança
i formació professional

Habitar el futur. Què vol dir tenir una llar?

El Decàleg de la Llar Digna

Activitat de reflexió col·lectiva que convida els participants a identificar què significa realment tenir una llar i quins elements consideren imprescindibles per viure amb dignitat, seguretat i benestar.

L'habitatge és un dels principals reptes socials que afronta Andorra i també una qüestió que afecta directament les expectatives de futur de les noves generacions.

Aquest programa participatiu ofereix als joves l'oportunitat de reflexionar, debatre i formular propostes sobre l'accés a l'habitatge i el dret a una llar digna.

Les escoles poden escollir fer activitats individuals o bé participar en l'itinerari complet, que culmina amb la celebració d'un Consell Jove de l'Habitatge.

Les cinc activitats del programa han estat concebudes com un itinerari educatiu i participatiu que permet als joves aproximar-se progressivament a la qüestió de l'habitatge des de perspectives complementàries.

Institut Nacional de l'Habitatge

**50 minuts + 40 minuts
opcionals
Llengua: català**

**Segona ensenyança
i formació professional
(a partir de 14 anys)**

Habitar el futur. Radiografia jove de l'habitatge

Mitjançant una enquesta participativa i un espai de debat posterior, els joves comparteixen la seva percepció sobre la situació de l'habitatge a Andorra, les seves preocupacions i les expectatives de futur.

L'habitatge és un dels principals reptes socials que afronta Andorra i també una qüestió que afecta directament les expectatives de futur de les noves generacions.

Aquest programa participatiu ofereix als joves l'oportunitat de reflexionar, debatre i formular propostes sobre l'accés a l'habitatge i el dret a una llar digna.

Les escoles poden escollir fer activitats individuals o bé participar en l'itinerari complet, que culmina amb la celebració d'un Consell Jove de l'Habitatge.

Les cinc activitats del programa han estat concebudes com un itinerari educatiu i participatiu que permet als joves aproximar-se progressivament a la qüestió de l'habitatge des de perspectives complementàries.

Institut Nacional de l'Habitatge

50 minuts + 40 minuts
opcionals
Llengua: català

Segona ensenyança
i formació professional
(a partir de 13 anys)

Habitar el futur.

Habitar avui, imaginar demà

Activitat creativa que permet als participants expressar la seva mirada sobre l'habitatge mitjançant fotografies, il·lustracions, missatges, textos o altres formats visuals. Les produccions poden formar part d'una exposició al centre o d'una mostra col·lectiva del projecte.

L'habitatge és un dels principals reptes socials que afronta Andorra i també una qüestió que afecta directament les expectatives de futur de les noves generacions.

Aquest programa participatiu ofereix als joves l'oportunitat de reflexionar, debatre i formular propostes sobre l'accés a l'habitatge i el dret a una llar digna.

Les escoles poden escollir fer activitats individuals o bé participar en l'itinerari complet, que culmina amb la celebració d'un Consell Jove de l'Habitatge.

Les cinc activitats del programa han estat concebudes com un itinerari educatiu i participatiu que permet als joves aproximar-se progressivament a la qüestió de l'habitatge des de perspectives complementàries.

Institut Nacional de l'Habitatge

50 minuts
Llengua: català

Segona ensenyança
i formació professional

Habitar el futur.

Consell Jove de l'Habitatge

És l'activitat de culminació del programa, que simula el funcionament d'un òrgan deliberatiu. Els participants treballen en comissions, debaten propostes, construeixen consensos i elaboren una Declaració del Consell Jove de l'Habitatge amb recomanacions dirigides al futur de les polítiques d'habitatge.

L'habitatge és un dels principals reptes socials que afronta Andorra i també una qüestió que afecta directament les expectatives de futur de les noves generacions.

Aquest programa participatiu ofereix als joves l'oportunitat de reflexionar, debatre i formular propostes sobre l'accés a l'habitatge i el dret a una llar digna.

Les escoles poden escollir fer activitats individuals o bé participar en l'itinerari complet, que culmina amb la celebració d'un Consell Jove de l'Habitatge.

Les cinc activitats del programa han estat concebudes com un itinerari educatiu i participatiu que permet als joves aproximar-se progressivament a la qüestió de l'habitatge des de perspectives complementàries.

Institut Nacional de l'Habitatge

3 h
Versió reduïda
90 minuts
Llengua: català

Segona ensenyança
i formació professional
(14-18 anys)

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

Sostenibilitat i
medi ambient

De la selva al teu mòbil

Durant la xerrada es parlarà del coltan, de què és i per a què s'utilitza, quins conflictes genera extraure'l en països com la República Democràtica del Congo, de quina manera algunes organitzacions (com l'Institut Jane Goodall i Coopera) intenten mitigar aquest problema i, sobretot, quin paper tenim tots nosaltres com a consumidors d'aquests productes per poder disminuir l'explotació d'aquest mineral.

En un entorn en què la tecnologia avança molt de pressa, cal reflexionar sobre les conseqüències que els avenços tenen en el nostre planeta des del punt de vista mediambiental, però també socioeconòmic. En l'àmbit educatiu s'introdueixen, cada vegada més, noves eines que contenen coltan, un material que, més enllà de les nostres fronteres, genera greus conflictes mediambientals i fins i tot armats. És important sensibilitzar els alumnes en aquests temes perquè puguin prendre decisions responsables en relació amb el medi ambient.

Més enllà d'explicar les conseqüències negatives de les activitats derivades de la societat de consum en què vivim, es pretén empoderar els joves i que entenguin que poden millorar el planeta, de mica en mica i amb molt d'esforç.

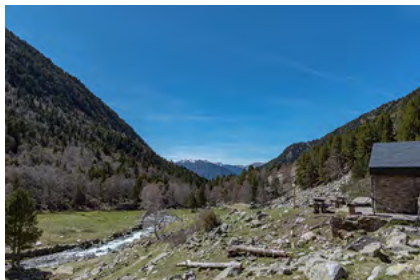

Victòria Ticó, professora de ciències físiques i de la natura de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

50 minuts . Dilluns de 8.30 a 9.30 h i 15 a 16 h, dimarts de 8.30 a 11.30 h i de 15 a 16 h i dimecres de 12 a 13.30 h d'octubre a gener. Llengües: català i espanyol

Segona ensenyança i formació professional

La Vall del Madriu-Perafita-Claror, patrimoni mundial, explicada als joves

L'objectiu és donar a conèixer als joves aquesta vall, patrimoni mundial, que avui dia encara és una gran desconeguda.

La Vall del Madriu-Perafita-Claror va ser declarada patrimoni de la humanitat l'any 2004, en la categoria de paisatge cultural. Per què? Què vol dir? Què representa?

La xerrada intenta contestar a aquestes preguntes, i comença amb una breu explicació de què són la UNESCO, el Comitè i la Llista del patrimoni mundial, i quina és la seva importància.

Seguidament, es presenta la Vall i els seus valors patrimonials, tant culturals com naturals, que li han valgut aquest reconeixement mundial i aquesta catalogació, que no és altra que el fet de ser el resultat de l'acció combinada de l'home i de la natura.

Vall del
Madriu-Perafita-Claror

Ana Rodríguez,
treballadora de la vall
del Madriu-Perafita-Claror

50 minuts
Llengua: català

Segona ensenyança
i formació professional

El canvi climàtic

Els impactes del canvi climàtic se senten arreu i tenen unes conseqüències reals sobre la vida de les persones.

El mes de setembre del 2019 es va celebrar la Cimera per l'acció climàtica de les Nacions Unides, en la qual Andorra hi va participar.

Si la Cimera per l'acció climàtica es va obrir amb l'impacte de les paraules contundents de l'activista sueca Greta Thunberg —que va advertir que hi ha un canvi imparable liderat per la seva generació i va acusar els líders mundials d'apartar la mirada davant d'una crisi que ens encamina a una “extinció massiva”—, la jornada es va tancar amb un optimisme contingut i amb l'anunci del compromís de 77 països, molts del món industrialitzat, per aconseguir reduir a zero les emissions de diòxid de carboni per al 2050, així com la intenció d'uns altres 70 d'incrementar els seus compromisos per al 2020.

En aquesta xerrada es parlarà del fenomen del canvi climàtic i de què és realment. Observarem les dades que s'obtenen dels estudis científics i on les podem anar a cercar. Comentarem quines poden ser les conseqüències del canvi que s'està produint i quines afectacions tindrà.

**ANDORRA
RECERCA +
INNOVACIÓ**

**Montse Brugulat, tècnica
pedagògica d'Andorra Recerca +
Innovació**

**50 minuts
Tercer trimestre
Llengua: català**

**Segona ensenyança
i formació professional**

Dieta mediterrània: el patrimoni a taula

El taller s'emmarca en la temàtica de la dieta mediterrània com a patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO i en la importància que té en la salut de les persones.

La dieta mediterrània és l'expressió d'un paisatge, d'una història i d'uns hàbits d'estil de vida i culinaris compartits pels pobles de la Mediterrània. La dieta mediterrània constitueix un patrimoni enorme que cal transmetre a les noves generacions.

La dieta mediterrània és un dels patrons alimentaris més saludables, amb un consum alt de fruita, verdura, llegums, fruita seca i greixos saludables i amb un gran efecte positiu en la salut. A més, l'estil de vida mediterrani es caracteritza per la influència dels aliments de temporada i de proximitat, amb una activitat física regular que també afavoreix un estat de salut òptim.

S'identifiquen els grups d'aliments característics de la dieta mediterrània, així com les seves propietats per a la salut. També es tracten transversalment altres conceptes de la dieta mediterrània, com la temporalitat dels aliments, el respecte per la natura i el medi natural, el comerç d'espècies i d'aliments entre els pobles de la Mediterrània, així com la importància d'un estil de vida actiu. Es donen idees senzilles per posar-ho en pràctica i per transmetre-ho de l'aula a casa.

Berta Jiménez, diplomada en
nutrició i dietètica

50 minuts
Llengües: català i
espanyol

El taller s'adapta a l'edat
dels alumnes

El malbaratament alimentari

Avui dia, tenim prou evidències per afirmar que el sistema alimentari actual, és a dir, la manera com produïm, distribuïm i consumim els aliments, no només té un impacte en la salut de les persones sinó que també és una amenaça per a l'estabilitat del planeta.

Segons les dades recollides per l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO), un terç dels aliments produïts cada any al món no es consumeixen i, d'aquests aliments malbaratats, més de la meitat acaben a les escombraries de casa.

L'objectiu d'aquest taller és empoderar els alumnes per tal que esdevinguin autèntics "Agents antimalbaratament".

Els pilars que treballarem són:

- Conèixer i entendre el significat de malbaratament alimentari, les seves causes i conseqüències.
- Incidir en el fet que no és més sostenible qui més recicla, sinó qui menys residus produeix.
- Proposar accions, tant en l'àmbit familiar com escolar, que ens ajudin en el dia a dia a promoure el consum responsable i la reducció o prevenció del malbaratament alimentari: treballarem els productes de temporada i locals, com reaprofitar les sobres, on i com conservar bé els aliments, aprendrem a no comprar més del que necessitem (diferenciar la data de caducitat i la data de consum preferent), a detectar la sensació de gana i a no servir-nos racions més grans de les que en realitat menjarem...

Berta Jiménez, diplomada en
nutrició i dietètica

50 minuts
Llengües: català i
espanyol

El taller s'adapta a l'edat
dels alumnes

Oli de palma, el malson dels ecosistemes

La destrucció forestal, els orangutans en perill d'extinció i els perills per a la salut són alguns dels problemes que es deriven de l'ús d'aquesta substància. Aleshores... per què es continua utilitzant? En aquesta xerrada interactiva, s'investiga quins productes en contenen o n'amaguen, d'on prové i si existeixen solucions o alternatives.

L'oli de palma és un oli vegetal que s'obté del fruit d'un tipus de palmera anomenada *Elaeis guineensis*. Ric en vitamines A i E, s'ha fet servir des de temps immemorials per cuinar. Avui en dia, però, forma part de bona part dels aliments processats que consumim cada dia, com ara gelats, galetes, snacks, margarines, pizzes, postres preparades... Per què? Doncs perquè conté greixos molt saturats, fet que aporta gust i textura als aliments i fa que tinguin més consistència i es conservin durant més temps. També el trobem en productes d'higiene, com el sabó, els cosmètics i el biodièsel. El 90% de la producció mundial d'oli de palma prové de Malàisia i Indonèsia, on es talen grans zones boscoses, amb l'impacte ambiental i social que això comporta. Els boscos tropicals absorbeixen bona part de les emissions de CO₂, són ecosistemes plens de biodiversitat i moltes poblacions locals depenen dels seus recursos. La seva desaparició fa, doncs, més difícil la lluita contra el canvi climàtic, a més de comportar una important pèrdua de biodiversitat, fam i desplaçaments de la població.

Victòria Ticó, professora de ciències físiques i de la natura de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

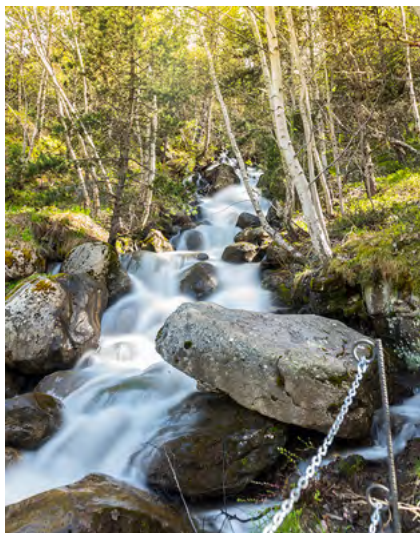

50 minuts . Dilluns de 8.30 a 9.30 h i 15 a 16 h, dimarts de 8.30 a 11.30 h i de 15 a 16 h i dimecres de 12 a 13.30 h d'octubre a gener. Llengües: català i espanyol

Segona ensenyança i formació professional

Els paisatges sonors d'Andorra

Es tracta d'una activitat immersiva per descobrir aspectes sobre el patrimoni natural, cultural i històric del país, al mateix temps que es posaran a prova els sentits i les emocions.

Els entorns naturals d'Andorra contenen una gran riquesa de patrimoni natural, cultural i paisatgístic, entre d'altres, que ens permet gaudir d'una rica biodiversitat de fauna, flora i micològica dels paisatges, la geologia, les construccions humanes, les pràctiques tradicionals, l'agricultura, la ramaderia, etc. Tots aquests paisatges els podem descobrir a través dels cinc sentits, però en aquest recorregut immersiu els descobrirem a través de l'oïda. Serà a través de l'escolta activa que ens endinsarem a conèixer els ecosistemes del nostre país.

Com a resultat del treball de cocreació fet a través d'un projecte de cooperació transfronterera dels Pirineus, tenim a disposició quatre pòdcasts breus, en tres llengües (català, castellà i francès) que ens permetran fer un viatge immersiu dels paisatges i ecosistemes del nostre entorn: ecosistema forestal, ecosistema agrícola i ramader, ecosistema de tarteres i ecosistema de ribera.

En aquest taller es treballarà a partir dels quatre paisatges sonors presents a Andorra amb què podrem conèixer els elements patrimonials de cada ecosistema pel que fa a la biodiversitat, les pràctiques humanes al llarg de la història i els reptes de futur.

Montse Brugulat,
tècnica pedagògica d'Andorra
Recerca + Innovació

50 minuts
Tercer trimestre
Llengua: català

Primera ensenyança i
primer cicle de segona
ensenyança

"Fashion victims": la indústria tèxtil i el seu impacte en el medi ambient

Animarem els alumnes a **emprendre accions individuals i col·lectives responsables per reduir l'impacte negatiu de la indústria tèxtil en el medi ambient i promoure una moda més sostenible.**

En aquesta xerrada s'analitza el greu impacte que té la indústria tèxtil en el medi ambient, des de la producció de fibres fins al consum i el rebuig de peces de roba. Destaquem com la indústria tèxtil és una de les indústries més contaminants del món, amb la contaminació de l'aigua, l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i l'acumulació de residus.

A més, s'aborda com les botigues de roba difonen sovint informació enganyosa sobre el reciclatge de les peces de roba, afirmant que es reciclen quan en realitat la major part acaba en abocadors o incineradors.

Posarem èmfasi en la necessitat d'adoptar pràctiques més sostenibles en la indústria tèxtil, com la reducció de l'ús de recursos, la promoció de la reutilització i el reciclatge efectiu, i la conscienciació del consumidor.

Victòria Ticó, professora de ciències físiques i de la natura de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

50 minuts. Dilluns de 8.30 a 9.30 h i 15 a 16 h, dimarts de 8.30 a 11.30 h i de 15 a 16 h i dimecres de 12 a 13.30 h d'octubre a gener. Llengües: català i espanyol

Segona ensenyança i formació professional

Intercanvia-ho! (organitzem un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola)

Tres sessions, una sobre com organitzar el mercadet, una segona per preparar-lo i la tercera és el mercadet d'intercanvi en si mateix.

Organitzem un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola. Aprendre tots els punts que cal tenir en compte per organitzar un esdeveniment (des de qüestions logístiques fins a comunicació, passant pel pressupost i els recursos necessaris) i, alhora, sensibilitzar la nostra escola de consumir menys i utilitzar més, un dels principis de l'slow fashion o de les 3R.

De manera pràctica i dinàmica, passarem per totes les etapes de l'organització d'un esdeveniment (amb la nostra llista de control per a un mercat d'intercanvi), aprendrem com organitzar-nos, com repartir-nos les tasques, com comunicar i com sensibilitzar sobre el consum responsable i la importància de reutilitzar més la nostra roba.

També hi ha l'opció d'organitzar un mercat de segona mà i que tot el que es vengui es doni a una ONG que escullin els mateixos alumnes.

Mercè Miguel, tècnica
d'Andropia, projectes amb
impacte social

Tres sessions
de 50 minuts
Llengües: català i
espanyol

Segona ensenyança
i formació professional

Batalla de peces

L'objectiu d'aquest taller és conèixer les propietats de les peces i com impacten en el medi ambient.

Sabies que cadascuna de les peces de roba que vestim cada dia té un impacte en el medi ambient? I que algunes el tenen més positiu, i d'altres, més negatiu?

De manera pràctica i dinàmica, aprendrem que totes les peces de roba són diferents i que hi ha peces més “amigues del planeta” que altres. Buscarem les propietats i els conceptes clau que determinen el grau de sostenibilitat d'una peça a través de diferents històries i acabarem la sessió amb el joc de cartes Batalla de Peces, dissenyat per l'equip d'El Club de la Moda Positiva.

**Mercè Miguel, tècnica
d'Andropia, projectes amb
impacte social**

**1 hora
Llengües: català i
espanyol**

**Primera ensenyança
(de 8 a 12 anys)**

Sabies que la roba a vegades viatja més que tu?

És una activitat dissenyada especialment per als alumnes de més de 10 anys, amb paraules clau sobre artesanía, producte local i sostenibilitat.

En el taller els alumnes descobriran la importància del producte de proximitat amb un divertit encreuat, endevinaran el país d'origen dels nostres personatges, i gaudiran d'un còmic que explica el llarg viatge que sovint fa la nostra roba abans d'arribar a les nostres mans.

Ens endinsarem en el vídeo "El petit sabater", que ressalta la importància de les tradicions artesanals i la singularitat dels productes locals.

Serà el moment de reflexionar, descobrir i valorar les contribucions que l'artesanía i els productes de proximitat aporten al nostre món.

Mercè Miguel, tècnica
d'Androtropia, projectes amb
impacte social

50 minuts
Llengües: català i
espanyol

Primera ensenyança

Activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

XERRADES
I TALLERS

Dies internacionals
i mundials

Dia mundial de la ràdio (13 de febrer)

“El podcast, la ràdio reinventada”

Us proposem de preparar un programa en podcàsting als estudis d'Andorra Televisió.

Ha quedat desfasada, la ràdio? Està enterrat, aquest mitjà que va entrar a les nostres llars fa gairebé un segle? Ni de bon tros. Certament, el transistor d'antany ja ha passat a la història. Escoltar la ràdio en directe, amb l'orella enganxada a l'aparell, ja no es fa. La ràdio ha començat la seva transformació digital, i ara s'escolta tant com abans, si no més, a través del telèfon mòbil o l'ordinador i produeix programes disponibles sota demanda –els podcasts– que han contribuït a reinventar-la sobre manera. L'oient també ha evolucionat: abans era passiu darrere del seu dispositiu; ara pot intervenir durant els programes o, fins i tot, contribuir a la programació expressant-se a través de les xarxes socials. És un mitjà diferent, però ben viu, que celebra la seva jornada el 13 de febrer de cada any, durant el Dia mundial de la ràdio.

RTVA

Ràdio i Televisió d'Andorra, SA

Jean-Michel Armengol,
secretari general de la Comissió
Nacional Andorrana per a la
UNESCO, animador de ràdio

30 minuts
Setmana del 15 al 19
de febrer del 2027

Segona ensenyança
i formació professional

Dia internacional contra la discriminació racial (22 de març)

Martin Luther King, activista pels drets humans i els drets cívics universals i un símbol de la protesta no violenta

En aquesta xerrada s'explica com el seu combat per la igualtat en els drets cívics és encara de vital importància per combatre les desigualtats.

Als anys 1960 als Estats Units, la segregació racial és molt punyent. És més, als estats del sud està institucionalitzada. Els blancs i els negres viuen en universos paral·lels. No es poden tocar, no es poden mesclar, no es poden unir, no poden compartir res. Els blancs manen i els negres han d'acatar. Han d'obeir i acceptar tot el que els dicta la comunitat blanca. La Guerra de Secessió, guanyada pels estats del nord, ja és història. Ja fa 100 anys. Però les mentalitats no han canviat. Tampoc no s'han modificat les maneres de pensar racistes, ni les maneres de fer discriminatòries. I les lleis i les normes obertament racistes regnen amb tota impunitat en tots els estats del sud dels Estats Units; a Geòrgia, a Tennessee, a les Carolines, a Alabama...

En aquest context, un jove pastor protestant de l'església baptista, Martin Luther King, testimoni de moltíssimes violacions dels drets humans de la comunitat blanca envers la negra, aixeca la veu.

Meritxell Mateu,
professora de ciències socials i
historiadora

50 minuts
Dimecres al matí
Llengües: català, espanyol
i francès

Segona ensenyança
i formació professional

Dia Internacional dels drets humans (15 de desembre)

Escrits, accions i un llapis per canviar el món

Els objectius del taller són:

- Conèixer la reivindicació de la descolonització amb la no-violència per part de Mahatma Gandhi a partir del seu llibre *India of my dreams* (1947).
- Adquirir consciència de la necessitat de defensar les conviccions, les idees de llibertat i de justícia des d'una perspectiva de la no-violència.

Taller basat en la biografia i les accions de Mahatma Gandhi amb referències al seu llibre *India of my dreams* (1947).

Es fa una presentació dinàmica i participativa d'elements biogràfics de Gandhi amb les aportacions dels seus amics propers i descendents i s'hi inclouen referències al seu llibre a partir de recursos molt diversos: textos, documents, fotografies, audiovisuals, música i objectes.

Es clou amb una anàlisi dels problemes plantejats i un debat mentre s'elabora un plafó commemoratiu (Gandhi va ser assassinat, el 30 de gener de 1947).

Meritxell Mateu, professora de ciències socials i historiadora

50 minuts
Dimecres al matí
Llengües: català, espanyol i francès

Segona ensenyança i formació professional

Dia Internacional de Commemoració de l'Holocaust (27 de gener)

Comprometem-nos a no deixar de recordar

En aquest Dia Internacional, comprometem-nos a no deixar de recordar: els ho devem a les víctimes de l'Holocaust, als supervivents i a les generacions posteriors.

Cada any, al voltant del 27 de gener, la UNESCO ret tribut a la memòria de les víctimes de l'Holocaust i ratifica el seu compromís de lluitar contra l'antisemitisme, el racisme i qualsevol altra forma d'intolerància que pugui conduir a actes violents contra determinats grups humans.

El 27 de gener es commemora l'alliberament el 1945 per les tropes soviètiques del camp de concentració i extermini nazi d'Auschwitz-Birkenau. Aquesta data va ser oficialment proclamada, el novembre de 2005, Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust. Mantenir viva la memòria de l'Holocaust suposa complir un deure universal, un deure humà, que és la raó de ser de la UNESCO: desarrelar l'odi, construir la pau i protegir així la humanitat.

Meritxell Mateu, professora de ciències socials i historiadora

50 minuts
Dimecres al matí
Llengües: català, espanyol i francès

Segona ensenyança i formació professional

Dia mundial del llegums (10 de febrer)

Els llegums: més que un aliment

Sabies que el que decidim posar al plat és una de les eines més potents per protegir el planeta i la nostra salut?

A la segona part del taller, passarem a l'acció amb dinàmiques pràctiques, jocs i experiments que demostren de forma clara l'impacte real de les nostres decisions diàries.

L'objectiu d'aquest taller, adaptat i dissenyat segons cada franja d'edat, és transformar la visió que els escolars tenen d'aquest superaliment mitjançant una primera part visual i participativa, en què els alumnes aprendran a diferenciar les principals varietats de llegums i en descobriran els increïbles beneficis nutricionals i ambientals. Però anirem molt més enllà:

- De la terra al plat: explorarem el cicle de vida dels llegums, el seu origen històric i com el conreu de llegums actua com un fertilitzant natural que regenera els sòls i estalvia aigua.
- Cultura i gastronomia local: redescobrirem el paper dels llegums en la nostra cuina tradicional i com de fàcil i divertit és incloure'ls en el nostre dia a dia.
- Justícia global i economia: analitzarem el seu valor com a aliment clau per combatre el malbaratament alimentari, garantir la seguretat alimentària mundial i oferir una proteïna assequible per a tothom.

Berta Jiménez, diplomada en nutrició i dietètica

50 minuts
Llengües: català i espanyol

El taller s'adapta a l'edat dels alumnes

Dia internacional de les muntanyes (11 de desembre)

Xerrada educativa

Sílvia Vidal ens obre les portes al seu món amb una història que va més enllà de l'escalada.

Ens regala una història captivadora sobre els límits humans, la solitud i la força de creure en un mateix. A través de situacions reals, viscudes en expedicions d'escalada en grans parets. Sola, durant mesos, en diferents llocs remots del món (Alaska, la Patagònia, els Andes, l'Himàlaia...). Sense mitjans per comunicar-se (ni ràdio, ni telèfon, ni GPS) per obrir noves rutes d'escalada de gran dificultat sense gent que li carregui el material, sense companys d'escalada, sense fotògrafs... 100% autònoma. En entorns salvatges on poder gaudir de la connexió amb la natura i amb un mateix, des de la solitud i la desconexió tecnològica. La gestió de les pors, els dubtes, les incerteses i, sobretot, com creure més en un mateix i en la possibilitat de desenvolupar el nostre potencial.

**Sílvia Vidal, escaladora,
exploradora i conferenciant**

**1 hora
11 de desembre del 2026
Llengua: català**

**Segona ensenyança
i formació professional**

Dia internacional de la dona en la ciència

Ments brillants en temps de guerra: el llegat de les dones científiques en els conflictes bèl·lics

(11 de febrer del 2026)

Al llarg de la història, les guerres han permès catalitzar els avenços científics, i les dones hi han exercit un paper clau malgrat les barreres que se'ls imposaven.

En aquesta xerrada explorem la contribució decisiva de les dones científiques durant la Primera i la Segona Guerra Mundial, destacant les innovacions que van aportar en els camps de la química, la física i la medicina.

Combinant història, ciència i anècdotes poc conegudes, en reivindicarem l'impacte i descobrirem com el seu llegat encara influeix en la ciència moderna. Convidarem els alumnes a reflexionar sobre la invisibilització històrica que van tenir aquestes dones i a reconèixer el seu paper en la construcció del món actual.

Carlos Moreno
Professor de ciències a l'Agora
Andorra International School

50 minuts
Divendres
a partir de les 12.45 h
Llengua: espanyol

Segona ensenyança
i formació professional

Dia Mundial de la Poesia (21 de març)

La mirada poètica: un taller de lectura i creació

D'on neix un poema? D'un sentiment? D'una reflexió? O potser d'una olor, una conversa caçada al vol o un objecte aparentment insignificant?

Més que explicar què és la poesia, el taller vol oferir als joves una experiència de descoberta: descobrir que la poesia, abans de ser veu, és una manera de mirar el món i a nosaltres mateixos.

Aquest taller convida els alumnes a descobrir que la poesia no és una inspiració misteriosa reservada a uns quants, sinó una manera de mirar amb més atenció i des de diferents perspectives. A partir de la lectura compartida de diversos poemes dels reculls *Les oliveres i altres paisatges perduts* i *L'hora isarda*, explorarem com les experiències quotidianes es transformen en imatges poètiques i com les paraules poden donar forma als records, a les emocions i a la manera com habitem el món.

La sessió combinarà la lectura, el diàleg i la creació. Els alumnes participaran activament en la interpretació dels poemes, identificaran alguns dels recursos que s'hi utilitzen i descobriran que no hi ha una única manera de llegir-los. Finalment, treballant en petits grups, escriuran un poema a partir d'un estímul creatiu, posant en pràctica la idea que qualsevol experiència pot esdevenir matèria poètica.

Eva Arasa, escriptora i periodista

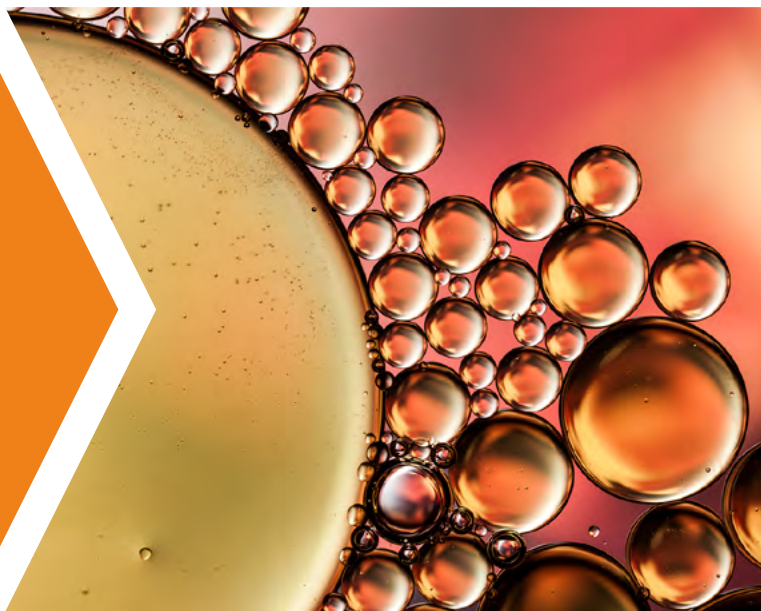
50 minuts
Llengua: català

Segona ensenyança
i formació professional

Ciències

10a TROBADA
de joves científics
TALLERS

10a Trobada de joves científics

El treball de recerca o l'experiència es pot presentar en català, en espanyol, en francès o en anglès. S'accepten quatre projectes per sistema educatiu.

Les bases estan disponibles a l'adreça: [Trobada de joves científics - Govern d'Andorra](#)

El Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats i la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO, amb la voluntat de fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica, convoquen la 10a Trobada de joves científica. Hi pot participar un grup d'alumnes o una classe de:

- **Sistema educatiu andorrà:**
De segon curs de primer cicle de segona ensenyança a segon de batxillerat.
- **Sistema educatiu francès:**
De 4ème a terminale.
- **Sistema educatiu espanyol:**
De segon d'ESO a segon de batxillerat.

La trobada es farà al Centre de Congressos d'Andorra la Vella el 17 de març del 2027 de les 9 a les 11 h.

+info

interescolars.gov@andorra.ad

Els elements amb història: secrets, traïcions i llegendes de la Taula Periòdica

H																He																			
3 Li		4 Be														5 B		6 C		7 N		8 O		9 F		10 Ne									
11 Na		12 Mg														13 Al		14 Si		15 P		16 S		17 Cl		18 Ar									
19 K		20 Ca		21 Sc		22 Ti		23 V		24 Cr		25 Mn		26 Fe		27 Co		28 Ni		29 Cu		30 Zn		31 Ga		32 Ge		33 As		34 Se		35 Br		36 Kr	
37 Rb		38 Sr		39 Y		40 Zr		41 Nb		42 Mo		43 Tc		44 Ru		45 Rh		46 Pd		47 Ag		48 Cd		49 In		50 Sn		51 Sb		52 Te		53 I		54 Xe	
55 Cs		56 Ba		57 La		58 Ce		59 Pr		60 Nd		61 Pm		62 Sm		63 Eu		64 Gd		65 Tb		66 Dy		67 Ho		68 Er		69 Tm		70 Yb		71 Lu			
87 Fr		88 Ra		89 Ac		90 Th		91 Pa		92 U		93 Np		94 Pu		95 Am		96 Cm		97 Bk		98 Cf		99 Es		100 Fm		101 Md		102 No		103 Lr			

La Taula Periòdica dels Elements no és només un esquema científic, és un llibre obert ple d'històries fascinants sobre descobriments accidentals, traïcions entre científics, guerres, enverinaments, música, art i mitologia.

En aquesta xerrada, ens submergirem en els relats ocults darrere dels elements químics, explorant com han canviat la història del món i han estat protagonistes d'alguns dels esdeveniments més impactants de la humanitat.

A través d'anècdotes sorprenents i curiositats, descobrirem com la química ha estat utilitzada tant per crear bellesa com per sembrar el caos.

Carlos Moreno,
professor de ciències
a l'Agora Andorra
International School

50 minuts
Divendres
a partir de les 12.45 h
Llengua: espanyol

Segona ensenyança i
formació professional

Per a reserves i informació
interescolars@govern.ad
Telèfon: 743 300